

Beslut

efter kvalitetsgranskning av Rektorns arbete för
rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasie-
skolan vid Rosendalsgymnasiet i Uppsala kom-
mun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Rosendalsgymnasiet avseende verksamhetens kvalitet inom Rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasieskolan. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska kvaliteten i rektorns styrning och ledning för att skapa långsiktiga förutsättningar för en rättvisande och likvärdig betygssättning i ämnen med och utan nationella prov.

Granskningen avgränsas till rektorns arbete för en rättvisande och likvärdig betygssättning i relation till bland annat lärares arbete inom den aktuella gymnasieskolan. I denna granskning ingår inte att bedöma lärarnas arbete med att planera och genomföra undervisningen samt kontinuerligt bedöma elevers prestationer, så att de vid tidpunkten för betygssättningen har underlag för en allsidig bedömning och rättvisande betygssättning. Granskningen inriktas mot högskoleförberedande program med anledning av att betyg som urvalsinstrument för vidare utbildning står i fokus.

Granskningen omfattar 30 skolenheter. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala skolor. Skolinspektionen har genomfört intervjuer med skolenhetens rektor samt lärare. Intervjuerna genomfördes den 12 och 13 januari 2023 av utredarna Anna Ponnert och Maria Lundström. Intervjuerna har sammanställts i ett protokoll som kommunicerats med huvudmannen. Protokollet, tillsammans med inkommen dokumentation, ligger till grund för detta beslut. De samlade iakttagelserna från alla skolenheter som ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras under våren 2023.

Fakta om verksamheten:

Rosendalsgymnasiet är en skolenhet belägen i Uppsala kommun. Huvudman är Uppsala kommun. Skolan har cirka 885 elever. Denna granskning omfattar naturvetenskapsprogrammet och samhällsvetenskapsprogrammet. Skolan har valts ut utifrån att den statistiskt visat ihållande avvikelser i betygssättning i förhållande till resultaten på de nationella proven mellan läsåren 2014/15 och 2018/19.

Läsanvisning

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier Skolinspektionen satt upp i granskningen. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 1. På varje område bedöms om skolan/verksamheten uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar men utvecklingsområden finns eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka

punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Rosendalsgymnasiet i följande utsträckning:

Rektorns förklaringar om vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen

Skolinspektionen bedömer att rektorn i *låg utsträckning* kan förklara vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del.

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att identifiera, analysera och problematisera betygsavvikelser, för att ta reda på om avvikelserna är motiverade eller inte.

Rektorns arbete med att se till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen

Skolinspektionen bedömer att rektorn i *låg utsträckning* ser till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del.

- Rektorn behöver identifiera och genomföra relevanta insatser utifrån en fördjupad analys av avvikelser i betygssättningen.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 2023-10-12 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena och resultat av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 2) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se
Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2022:581) i
de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område

Rektorns förklaringar om vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen

I detta område granskas rektorns inblick i användningen av nationella prov och bedömningsstöd samt rektorns analys samt problematisering av betygsavvikelser.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn kan *i låg utsträckning* förklara vad som påverkar och orsakar de långvariga avvikelserna i betygen.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn har viss inblick i användningen av nationella prov men följer inte upp att lärarna "särskilt beaktar" resultatet från nationella prov vid betygssättning. Rektorn saknar insyn i vilken omfattning bedömningsstöden används. Vidare visar granskningen att rektorn har identifierat vissa betygsavvikelser och har vissa förklaringar till avvikelserna mellan nationella prov och kursbetyg men att förklaringarna inte problematiseras och kritiskt granskas tillsammans med lärarna på ett systematiskt sätt.

Rektorns organisation för möjliggörande av likvärdighetsdiskussioner

Granskningen visar att rektorn lagt en organisation som möjliggör för lärarna att ha likvärdighetsdiskussioner men att rektorn inte styr arbetet. Rektorn berättar att det finns tre programrektorer och att lärarna är organiserade i olika arbetslag utifrån programtillhörighet. Alla lärare ingår även i ämnesgrupper och ämnesutvecklingsgrupper (ÄUG) där de i den sistnämnda främst arbetar med att utveckla undervisningen utifrån skolans identifierade behov och till viss del med bedömning. ÄUG-arbetet leds av ämnesutvecklingsledare och rektorn träffar regelbundet dessa samt processledarna, som stöttar ämnesutvecklingsledarna och skolledningen i utvecklingsarbetet. Rektorn säger att hen inte styr arbetet i ämnesgrupperna men däremot skolans systematiska kvalitetsarbete där lärarna vid läsårets slut får analysera betygsstatistik utifrån styrda frågor. Av intervjuer med lärare framgår att de sedan

ÄUG infördes har mindre tid till likvärdighetsdiskussioner inom ämnesgruppen och mer ägnar sig åt praktiska frågor. Lärare berättar att de vid informella samtal diskuterar likvärdighet och att de i kurser med enstaka undervisande lärare fått tid till samarbete med närliggande ämnen. Rektorn säger att hen i dialog med ämnesansvariga tar del av det gemensamma arbetet som sker i ämnesgrupperna. Av intervjuer med lärare framgår att det inte finns några direktiv kring likvärdighetsdiskussioner, att traditionen på skolan varit frihet under ansvar och att styrningen är upp till ämnesledarna. Några lärare ger exempel på kurser där det finns ett samarbete och säger att rektorn indirekt förväntar sig en sambedömning.

Rektorn berättar vidare att skolan samarbetar kring likvärdighet och bedömning med andra skolor i kommunen genom ett gemensamt ämnesnätverk som träffas tre gånger per läsår. Lärare berättar att det är kommunens verksamhetsutvecklare som ger uppdrag till ämnesnätverken och att det dels kan handla om likvärdig bedömning men också om att utveckla undervisningen. Det är enligt rektorn en styrka för de lärare som är ensamma i sina ämnen. Lärare säger dock att inte alla lärare deltar i nätverksträffarna och att innehållet skiljer sig mellan ämnen.

Rektorns inblick i användningen av nationella prov och bedömningsstöd

Granskningen visar att rektorn har viss inblick i användningen av nationella prov men följer inte upp att lärarna "särskilt beaktar" resultatet från nationella prov vid betygssättning. Rektorn berättar att skolan genomför alla nationella prov för ämnet matematik, men enbart de obligatoriska nationella proven för ämnena svenska och engelska. I ämnena svenska och engelska genomför de istället egna kursgemensamma prov. Enligt rektorn tycker lärarna att dessa är lika bra som de nationella proven, att de får ett mer allsidigt underlag inför betygssättningen samtidigt som de inte behöver göra en inrapportering av resultaten till Statistiska centralbyrån, men rektorn har inte bildat sig en egen uppfattning i frågan. Lärarna som har nationella prov har fått tid till att skapa likvärdighet och sambedöma de nationella proven men upplägget varierar mellan de olika ämnena. Lärarna som har nationella prov i svenska får tid till att gemensamt gå igenom bedömningsanvisningar för att skapa en samsyn innan rättning, detta som en åtgärd efter Skolinspektionens granskning 2018 av betygssättningen i svenska. Rektorn säger att de nationella proven är anonymiserade både i svenska och engelska, att lärarna byter prov med varandra och att sambedömning sker.

Av intervjuer med lärare framgår att det finns en skillnad mellan ämnena svenska och engelska där de i ämnet svenska själva får välja om de rättar varandras prov medan alla byter prov i engelska. Vidare berättar lärare att de ibland har en extern rättare i engelska på läs- och hörförståelsedelen och att de efter Skolinspektionens granskning 2018 vid ett tillfälle haft en extern bedömare i svenska. Dock berättar rektor och lärare att det inte föll så väl ut i alla ämnen vilket ledde till att en lärare

på skolan sedan rättade om proven. Lärare berättar att inte alla deltar på mötena i svenska och att rektorn, trots Skolinspektionens tidigare påpekanden efter granskningen 2018, inte styr arbetet med sambedömning vilket lett till att de fortsatt gör som de vill.¹

Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att de i ämnet matematik inte har kalibreringsmöten kring de nationella proven men träffas på frivillig basis och sambedömer prov som är svårbedömda, alternativt delar ett dokument där de skriftligen rådgör med varandra i rättningsprocessen. Rektorn säger att hen tittar på resultaten för de nationella proven först efter betygssättningen.

Lärare berättar att den tidigare rektorn informerat om begreppet att särskilt beakta de nationella proven när det infördes men att diskussionen därefter skett inom ämnesgruppen. Det framgår av intervjuer med rektorn och lärare att rektorn sällan deltar i diskussionerna i ämnesgrupperna men att det förekommer att programrektorer gör det. Enligt rektorn använder sig lärarna av skrivningen att särskilt beakta för de delar i kurserna som täcks in av de nationella proven. Rektorn berättar att hen ofta diskuterar begreppet särskilt beakta med enskilda lärare, som exempelvis när en elev varit frånvarande från ett nationellt prov. Någon lärare säger att de i ämnet svenska inte diskuterat hur de sätter rättvisa betyg i förhållande till att de särskilt ska beakta resultaten på de nationella proven. Flera lärare säger att de får tid till att arbeta med sambedömning och att särskilt beakta resultaten av de nationella proven men att det från rektorns sida varken ges direktiv eller sker någon uppföljning av arbetet.

Granskningen visar att rektorn saknar insyn i vilken omfattning de nationella bedömningsstöden används. Rektorn säger att hen vet att bedömningsstöden används i moderna språk men är osäker på vilka andra ämnen som använder dem, men att det har varierat under åren. Enligt rektorn gör lärarna en avvägning om ett bedömningsstöd tillför något i bedömningen eller om det finns andra utvärderingar av elevernas kunskaper som ger mer utifrån en helhetssyn på kursen. Lärare beskriver att rektorn inte specifikt uppmuntrar dem att använda bedömningsstöden utan att det i så fall sker på lärarens eget initiativ. Rektorn förklarar att även om lärarna inte gör gemensamma prov så diskuterar de bedömning och på vilka sätt de ser vilka kunskaper eleverna har.

¹ Beslut efter kvalitetsgranskning av betygssättning på högskoleförberedande program vid Rosendalsgymnasiet Uppsala kommun, 2018-12-19, Dnr 400-2017:10213

Rektorns analys av betygsavvikelser över tid

Granskningen visar att rektorn har identifierat vissa betygsavvikelser. Rektorn berättar att huvudmannen sammanställer statistik och att skolläningen senast 2020 ställde riktade frågor inför lärarnas diskussioner vid läsårets slut. Rektorn berättar vidare att hen följer upp lärarnas diskussioner kring betygsstatistik som sker i ämnesgrupper och arbetslag, dvs. betyg för alla klasser, avvikelser mellan nationella prov och kursbetyg, skillnader mellan kvinnliga och manliga elevers resultat eller mellan lärare i samma kurs. Utifrån lärarnas inskickade minnesanteckningar från diskussionerna vid läsårets slut, så återkopplar rektorn till ämnesledarna i augusti vad lärarna behöver utveckla. Det senaste läsåret har det enligt rektorn inte skett någon analys av statistik, på grund av att huvudmannen inte levererat betygsstatistik. Rektorn säger att huvudmannen i enhetsanalysen inte efterfrågar avvikelser mellan nationella prov och kursbetyg. Under läsåret följer rektorn upp elevernas resultat framförallt gällande elever som riskerar att inte klara kurser och elevers frånvaro men också om det behövs särskilda insatser i någon kurs eller klass.

Rektorn har uppmärksammat att ämnet svenska har större avvikelser mellan nationella prov och kursbetyg än andra ämnen. Nationell statistik visar att skolan över tid haft höga avvikelser mellan nationella provbetyg och kursbetyg i främst svenska 3. I kursen svenska 3 visar statistiken för åren 2014-2019 på högre kursbetyg än resultat på de nationella proven med avvikelser på mellan 48 procent och 59 procent, 33 procent för år 2018. Det senaste resultatet i svenska 3 från vårterminen 2022 visar på en avvikelse på 31 procent. Rektorn förklarar att avvikelserna i svenska minskat som en följd av mer sambedomning och struktur. Rektorn säger att hen följt upp arbetet genom att ta reda på att diskussionerna i gruppen genomförts och genom att hen kan se att avvikelserna har minskat. Rektorn konstaterar att både lärarna i ämnet svenska och i matematik samarbetar mer idag än när hen tillträdde sin post. I övrigt har rektorn inte uppmärksammat några större avvikelser mer än att någon lärares betygssättning kan avvika och i något fall fått kollegialt stöd i sin planering. Rektorn kan inte ge några konkreta exempel och hänvisar till programrektorerna som är lärarnas närmsta chefer.

Nationell statistik visar att 34 procent av kvinnorna i kursen matematik 4 vårterminen 2022 får högre kursbetyg i förhållande till resultat på det nationella provet än männen där 9 procent av dem får ett högre kursbetyg. I svenska 3 är det ett omvänt förhållande där 37 procent av männen får ett högre kursbetyg och kvinnorna 23 procent. Av intervjuer med rektorn framgår att dessa avvikelser gällande kön inte uppmärksammas av rektorn. Lärare bekräftar bilden av att de inte diskuterar könsskillnader när det gäller resultat. Rektorn nämner att kvinnor presterar bättre än män och att skillnaden är större på det naturvetenskapliga programmet än på det samhällsvetenskapliga programmet. Inkommen dokumentation visar att enhetsanalysen för läsåret 2019/2020 nämner att kvinnor presterar bättre på skolans högskoleförberedande program men inga förklaringar till skillnaderna ges. Vidare

framgår av intervjuer med rektorn att hen inte heller har analyserat resultat i förhållande till riket eller avvikelser i ämnen utan nationella prov.

Rektorns problematisering av ihållande avvikelser

Granskningen visar att rektorn har vissa förklaringar till avvikelserna mellan nationella prov och kursbetyg men att förklaringarna inte problematiseras och kritiskt granskas tillsammans med lärarna på ett systematiskt sätt. Rektorn berättar att de uppmärksammade avvikelserna i kursen svenska 3 i samband med att Skolinspektionen gjorde en tematisk kvalitetsgranskning på skolan 2018. Att avvikelserna fortfarande är höga menar rektorn beror på att de nationella proven, även om de väger tungt, inte är de enda underlagen som lärarna ska ta hänsyn till vid betygssättningen. Rektorn säger att lärarna ska använda all tillgänglig kunskap om elevernas utveckling. Enligt rektorn stämmer hen av att det sker diskussioner och konstaterar att avvikelserna i svenska 3 minskar. Rektorn har haft en dialog med lärarna i svenska som säger att det nationella provet i svenska 3 inte täcker hela kursen och att det finns andra bedömningsunderlag. Enligt rektorn behöver betygsinflation inte innebära att det inte är likvärdigt men att de fortsatt behöver arbeta med sina avvikelser i ämnet svenska.

Rektorn säger att de varje år, undantaget föregående läsår och under pandemin, gör en analys med hjälp av betygsstatistiken och diskuterar insatser. Vidare framgår av intervjuer med rektorn att hen inte har några förklaringar till betygsavvikelser vad gäller att kvinnor presterar bättre än män på skolans högskoleförberedande program. Av intervjuer med rektorn och lärare framgår fortsatt att könsskillnader vad gäller resultat inte är något som systematiskt uppmärksammas och det finns inte heller några förklaringar till könsskillnaderna mellan kvinnors och mäns resultat på de nationella proven i förhållande till kursbetygen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att identifiera, analysera och problematisera betygsavvikelser, för att ta reda på om avvikelserna är motiverade eller inte.

Skolinspektionens granskning visar att det finns en organisation för likvärdighetsdiskussioner både inom skolan och med externa kontakter men att innehåll och genomförande skiljer sig mellan olika ämnesgrupper. Rektorn följer inte upp att lärarna särskilt beaktar resultaten från de nationella proven vid betygssättningen eller hur arbetet med sambedömning sker, mer än genom att stämma av att diskussioner genomförts. I ämnen utan nationella prov är det upp till varje lärare att av-

göra om bedömningsstöd ska användas och sambedömning sker sporadiskt på lärares initiativ. Vidare saknas det ett systematiskt arbete med att identifiera betygsavvikelser utifrån flera parametrar som exempelvis könsskillnader, resultat på nationella prov i förhållande till kursbetyg och resultat i ämnen utan nationella prov. Rektorn har inte heller analyserat betygsavvikelser eller problematiserat förklaringarna för att ta reda på om de är motiverade eller inte. Ej heller har rektorn diskuterat betygsavvikelser med lärarna.

Av 3 kap. 14 § skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Enligt 15 kap. 25 a § skollagen ska, vid betygsättning i en kurs som det ges ett nationellt prov, elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Provresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.

Enligt 4 kap. 4 § skollagen ska planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen genomföras på skolenhetsnivå under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs. Av läroplanen framgår vidare att det är rektorn som ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.²

Enligt Skolverkets allmänna råd om betyg och provning behöver rektorn kunna analysera om det finns avvikelser mellan till exempel betyg och nationella provbetyg i olika undervisningsgrupper. Det kan även handla om att undersöka skillnader till exempel utifrån kön eller socioekonomiska faktorer. Rektorn kan också analysera betygsfördelningen mellan olika elevgrupper i ämnen där det inte finns nationella prov. Om avvikelser eller skillnader förekommer behöver rektorn undersöka om dessa är motiverade eller inte. Rektorn behöver vara särskilt uppmärksam på återkommande mönster.³

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att systematiskt följa upp betygsstatistik och identifiera eventuella betygsavvikelser utifrån flera parametrar och i förhållande till andra skolor och riket. När avvikelser identifieras behöver rektorn fördjupa analysen av konstaterade betygsavvikelser. Rektorn behöver tillsammans med lärarna problematisera och kritiskt granska de förklaringar som presenteras för att ta reda på om avvikelserna är motiverade eller inte. I arbetet behöver rektorn ta reda på om lärarna till exempel har olika tolkningar av styrdokumentet, hur lärarna bedömt och vägt samman elevprestationer på olika sätt och huruvida lärarna särskilt har beaktat de nationella proven. Förklaringarna behöver kopplas ihop med lärarnas kompetens och förutsättningar eller kopplas till andra delar av

² Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar

³ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2022:417) *Betyg och provning*, s. 48.

skolans organisation och utmaningar. I arbetet med att främja likvärdig betygssättning behöver rektorn också bevaka att lärarna får ledning och det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

Rektorns arbete med att se till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen

I detta område granskas rektorns arbete med att initiera relevanta och långsiktiga insatser samt rektorns ansvar för att insatserna är väl förankrade i organisationen.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn ser *i låg utsträckning* till att relevanta och väl förankrade insatser genomförs för att minska omotiverade avvikelser i betygen.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn initierat vissa insatser av generell karaktär kopplade till bedömning och betygssättning, men att det saknas relevanta och långsiktiga insatser för att komma till rätta med identifierade avvikelser. Därmed har det inom ramen för denna granskning inte varit möjligt att bedöma med vilken kvalitet rektorn tar ansvar för att sådana insatser är väl förankrade i organisationen.

Initiera relevanta och långsiktiga åtgärder

Granskningen visar att rektorn initierat vissa insatser av generell karaktär kopplade till bedömning och betygssättning, men att det saknas relevanta och långsiktiga insatser för att komma till rätta med identifierade avvikelser. Av intervjuer med rektorn samt lärare framgår att vissa generella insatser kopplade till bedömning och betygssättning har genomförts. Rektorn berättar att skolans insatser när det gäller sambedömning av nationella prov i svenska är att ge lärare tid till kalibreringsmöten och att tillsammans gå igenom bedömningsanvisningar. Under läsåret 2020/2021 organiserade rektorn att svensklärarna ingick i samma ÄUG med fokus på bedömning. I övrigt sker insatser individuellt på lärarnivå med stöd från en kollega eller programrektor. I kommunens gemensamma ämnesnätverksträffar sker det ibland fortbildning och diskussioner kring betyg och bedömning. Inkommen dokumentation visar att skolan i den senaste enhetsanalysen konstaterat ett behov av att utveckla betygsanalysen, återkopplingen till personalen och att utreda vilka åtgärder som gett vilken effekt. Detta är dock inte ett aktuellt utvecklingsområde under innevarande läsår.

Sammantaget är rektorns insatser framförallt generella inom området bedömning och betygssättning och bygger inte på en fördjupad analys av identifierade betygsavvikelser och de behov som framkommit utifrån en sådan analys. Det har därför inom ramen för denna granskning inte varit möjligt att bedöma med vilken kvalitet rektorn tar ansvar för att sådana insatser är väl förankrade i organisationen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande:

- Rektorn behöver identifiera och genomföra relevanta insatser utifrån en fördjupad analys av avvikelser i betygssättningen.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn initierat ett fåtal insatser som avser eller berör området bedömning och betygssättning, men att dessa insatser inte utgår ifrån en fördjupad analys av identifierade avvikelser. Som framgår av område 1 i detta beslut behöver rektorn identifiera och utveckla problematiseringen av förklaringarna för att rektorn ska kunna göra en relevant bedömning av om avvikelserna på gruppnivå är motiverade eller inte. För att främja rättvisande och likvärdiga betyg behöver rektorn sedan se till att insatser genomförs utifrån den fördjupade analysen.

Av 4 kap. 4 § skollagen framgår att planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen ska genomföras på skolenhetsnivå under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs. Enligt 4 kap. 5 § skollagen ska inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Av läroplanen framgår vidare att det är rektorn som ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.⁴

Enligt Skolverkets allmänna råd om betyg och provning bör rektorn tillsammans med lärarna följa upp betyg inom skolenheten så att det vid behov blir möjligt att sätta in insatser som skapar förutsättningar för mer rättvisande och likvärdiga betyg. Utifrån vad uppföljningen av betygen och betygssättningen visar kan rektorn behöva sätta in olika insatser. Det kan handla om att se över hur arbetet med betygssättning är organiserat eller att vid behov säkerställa att lärare får kompetensutveckling så att betygen sätts i enlighet med författningarna. Det kan även handla om att säkerställa att lärare har fått möjligheter att samråda med andra lärare vid

⁴ Förordningen (SKOLFS 2011:144) om läroplan för gymnasieskolan (Lgy 11), 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar

tveksamheter om hur en elevs resultat på ett nationellt prov särskilt har beaktats vid betygssättningen.⁵

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utifrån vad som framkommit i den fördjupade analysen initierar behovsanpassade insatser, både på kort och lång sikt, för att motverka betygsavvikelser. Insatserna behöver relateras till tidigare genomförda insatser och effekter, samt koordineras med eventuella insatser på huvudmannanivå. För att insatserna ska få avsedd effekt behöver rektorn skapa delaktighet hos alla lärare och se till att insatserna får genomslag i deras arbete. Rektorn behöver också formulera tydliga mål och förväntade effekter utifrån de insatser som beslutats och sedan kontinuerligt följa upp dem.

På Skolinspektionens vägnar

X Jenny Fahlman

Jenny Fahlman

Beslutsfattare

Signerat av: Jenny Fahlman

X Anna Ponnert

Anna Ponnert

Föredragande utredare

Signerat av: Anna Ponnert

I den slutgiltiga handläggningen av ärendet har även utredarna Maria Lundström och Ingrid Jacobsson deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: [Rektorns arbete för rättvisande och likvärdiga betyg i gymnasieskolan \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/Rektorns_arbete_för_rättvisande_och_likvärdiga_betyg_i_gymnasieskolan)

⁵ Skolverkets allmänna råd med kommentarer (SKOLFS 2022:417) *Betyg och provning*, s. 48.

Bilaga 1: Författningsstöd

Enligt skollagen **3 kap. 14 § skollagen** ska rektorn se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Enligt förarbetena till skollagen (**prop. 2009/10:165 s 229**) innebär detta ansvar att se till att skolans eller verksamhetens lärare dels är väl förtrogna med det regelverk som gäller, dels i övrigt får det stöd de behöver för att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

Enligt **4 kap. 3 § skollagen** ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Av **4 kap. 4 § skollagen** framgår att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Barn i förskolan, deras vårdnadshavare och elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn ansvarar för att kvalitetsarbete vid enheten genomförs enligt första och andra styckena.

Enligt **4 kap. 5 § skollagen** ska inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Av **15 kap. 25 a § skollagen** framgår att vid betygssättning i en kurs som det ges ett nationellt prov ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas. Proverresultatet eller resultat på delprov ska dock inte särskilt beaktas om det finns särskilda skäl.

Lärare ska enligt gymnasieskolans läroplan (**Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper**) samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Rektorn ansvarar enligt läroplanen (**Lgy 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar**) för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen.

Skolverkets Allmänna råd betyg och prövning (**SKOLFS 2022:417**) (obs ny, gäller från 1/7 2022 och ersätter det allmänna rådet om betyg och betygssättning)

Skolverkets Allmänna råd systematiskt kvalitetsarbete – för skolväsendet (**SKOLFS 2012:98**)